

Demati glasnik

Štev. 254

Lienz, četrtek 7. novembra 1946.

Leto 2.

EISENHOWER-POSLANIK-V-LONDONU?

Kakor poroča "Daily Telegraph" iz Washingtona, tam govore, da se bo Eisenhower najbrže umaknil s svojega mesta načelniku generalnega štaba USA generalu Bradleyu, ki sedaj vodi upravo oddelka za doslužene vojake.

Ko so vprašali Eisenhowerja na tiskovni konferenci, kaj je resnice na teh govoricah, ni odgovoril naravnost, pač pa je imenoval g. Bradleya enega izmed največjih vojščakov, kar so jih rodile Združene države. "General Bradley mora na dosedanjem službenem mestu še nekaj večnega opraviti. Kdaj bo nared, pa ne vem", je dodal Eisenhower.

O generalu Bradleyu, ki vodi oddelek za doslužene vojake 13 mesecev, je znano, da bi se iz vojaške upravne službe rad vrnil v službo pri vojski. Je 53 let star in samo za tri leta mlajši i od Eisenhowerja.

Če bi se to zgodilo, bi Eisenhowerja najbrže imenovali za poslanika na angleškem dvoru. To mesto je prazno od septembra meseca letošnjega leta, ko je bil dosedanji poslanik. g. Harriman imenovan za državnega tajnika za trgovino na mesto odstopivčega g. Wallacea.

Eisenhowerjevo sposobnost in primernost za to mesto ni potrebno posebej povdariti. Brezdvoma je večja od one generala Clarka ali g. Bowlesa, ki je med vojsko načeloval uradu za dolžanje cen, o katerih obeh so doslej nekaj govorili, da bi utegnili iti v London.

Eden izmed vzrokov, zaradi katerih bi se Eisenhower rad umaknil s svojega dosedanjega mesta je tudi ta, da je zelo nezadovoljen s številčno močjo vojske USA. Čeprav se jih je za vojno službo prostovoljno več pričlasilo, kakor so pričakovali, gospod načelnik generalnega štaba vendarle čuti potrebo, da bi morali veljavnost postave o obvezni službi v vojski podaljšati čez mesec marc t. . . , do katerega časa velja.

Poudaril je, da služi mož, ki je bil potrjen za 18 mesecev, prav za prav v vojski samo 8 mesecev, če je uvrščen v enoto, ki je razmeščena v kaki deželi, ki leži ob Tihem morju, odnosno 10 mesecev, če je v kaki enoti v Evropi. Ker je treba vojake voziti v zelo oddaljene dežele, jih je vedno veliko v "dovednih ceveh" in ne tam, kjer so potrebni.

Glede vojaških sil, ki jih imajo USA v Evropi, je dejal, da so tako majhne, da bolj majhne biti ne morejo. Dodal je še, da se bo vojska kar moči potrudila, da bo morla shajati s tistima dvema milijardama, ki sta ji bili za tekoče preračunsko leto dovoljeni,

ZATRITA KOMUNISTIČNA VSTAJA V ŠPANIJI.

Agencija "United Press" poroča iz Madrida 3. novbra, da je španska policija odkrila in zatrla široko zasnovano zaroto španskih in mednarodnih komunistov, ki so hoteli na Španskem izvesti vstajo in se nenadno polastiti državne oblasti,

Načrt je bil narejen, da naj bi upor na vseh straneh hkrati izbruhnil, in sicer tisti trenutek, ko bi se začela v skupščini Združenih narodov velika debata o Francovem režimu na Španskem. Vse je bilo natančno preračunano, čez pirenejsko mejo so iz Francije že prišli komunistični voditelji, ki naj bi vodili vstajo. Drugi del komunističnih voditeljev je prihajal po morju iz Afrike, kjer so se v Tangerju vkrcali na ladjo, ki jih je skrivaj pripeljala na Španko. Toda španska policija jih je takoj na meji prijela. Tako je bil v kalu zatrt poskus oborožene vstaje. Španska vlada je sicer zaprla v zvezi s tem kakih 60 do 100 ljudi, več aretacij pa ni izvršila, ker hoče zgrabiti le voditelje, zapeljane ljudi pa hoče pustiti v miru. Zdaj ima španska policija v rokah ves osrednji komunistični odbor ter izvršni odbor komunistične stranke v Madridu.

Po načrtu, ki je prišel zdaj policiji v roke, naj bi bili komunistični vstaši napadli na eni strani čez francosko mejo, na drugi strani pa je bilo določeno, da bodo napadli tudi z morske strani ter se izkrčali na južni obali.

Na podlagi zaplenjenih listin bo zdaj španska vlada lahko v obilni meri dobila dokaze, odkod je vsa akcija bila organizirana, kar bo vsekakor zanimivo.

KATOLIČANI NA ANGLEŠKEM

Po zuriškem časopisu "Apologetische Blätter" posnemamo sledeči članek o katoličanstvu na Angleškem:

"Po reformaciji in nato sledečih preganjanjih, ki povprečni Anglež danes komaj ve, kakšna so bila in kako dolgo so trajala, je število angleških katoličanov skopnelo na malo peščico ljudi. Kljub številnim spreobrnitvam v tem in prejšnjem stoletju in kljub katoliškim irskim priseljencem števila katoličanov na Angleškem ni bilo mogoče zvišati več ko na 2 1/2, kvečjemu na 3 milijone duš. Če to število primerjamo s 45 milijoni angleškega prebivalstva, vidimo, da je katoličanov med angleškim prebivalstvom le majhen del. Tudi vsako leto konventira v katoliško Cerkev kakih 12.000 ljudi, moramo vendar pomisliti, da se marsikak mladostnik, ko zapusti šolo, v verskem oziru vendar le izrubi, in da se jih nekaj izgubi tudi v mešanih zakonih.

Bilo bi napačno, ko bi rekli, da se angleško prebivalstvo deli v dve verski skupini: v malo katoliško skupino in v veliko maso vernih protestantov. Resnica je namreč ta, da ogromna večina prebivalstva sploh nima več nobene določene vere. Sicer bo večina še rekla, da pripada visoki angleški cerkvi, vendar je število tistih, ki se dajo obhajati, kakor to njihova cerkev ukazuje, kvečjemu še 2 milijona. Sicer pa večji del prebivalstva vse leto ne prestopi cerkvenega praga. Kakega napadalnega sovraštva zoper vero skoro ni. Zato pa je splošna verska brezbriznost toliko bolj razširjeno zlo. Iz tega sledi, da so katoličani v primeri s številom prebivalstva sicer res majhna skupina, da pa so v sorazmerju s številom verujočih in po veri živečih drugoverceev, vendarle močni in imajo večji vpliv, kakor bi jim sicer po njihovem majhnem številu šel. Izginile so vse postave, ki soprorej katoličanom onemogočale delovanje v javnem življenju. Danes vsak katoličan lahko postane najvišji državni uradnik, min. predsednik, šef gen. štaba ali prvi lord admiralitete. Kajpada kralj, če bi hotel prestopiti v katoliško cerkev, bi se po angleških postavah moral kroni odpovedati.

Sveda je tudi na protestantski strani nekaj ljudi, ki so katoliški Cerkvi sovražni. Vendar se splošno lahko reče, da je neznanje o katoličanstvu na Angleškem mnogo večje, kakor pa sovraštvo zoper njega. Katoličani morajo na univerzah učiti, v radiu govoriti,

sedeti v parlamentu, ali na sodnijskem stolu, ne da bi jim kdo nasprotoval. Na Angleškem se namreč lahko uveljavlja popolnoma svobodno vsaka vera. Katoličani imajo svoje šole, svoj tisk, svoje mladinske organizacije. Težave, ki od časa do časa nastajajo zaradi katoliških šol, ne izvirajo toliko iz sovražnega stališča od strani protestantov, marveč jim dela težave večkrat namera, da naj bi se država polastila vse kontrole šolske vzgoje. Morebiti bodo glede tega nastale težave tudi pri mladinskih organizacijah. Dokler pa bo na Angleškem veljal demokratični sistem, lahko računamo, da bo v praksi vedno mogoče dobiti tako rešitev, ki bo mogla zadovoljiti državne zahteve in pa potrebe katoliške Cerkve. Ko bi pa sedanji demokratični sistem padel, in bi na njegovo mesto nastopil doktrinarni socializem skrajne levice, tedaj bi pa že morali računati, da se bo položaj med katoliško Cerkvijo in državo, zlasti v vzrojnih vprašanjih, zelo zaostрил.

Svoboda in verska strpnost, ki je je na Angleškem deležna na Angleškem katoliška Cerkve, ji seveda v njenem delovanju mnogo pomaga ter katoličanom omogoča, da so lahko hkrati zvesti sinovi svoje Cerkve in tudi koristni in domoljubni državljani. Na Angleškem namreč katoličan ne čuti tistih težav, da je pripadnik katoliške Cerkve in član države, kakršne morajo prestajati katoličani v nekaterih drugih deželah. Ta splošna verska strpnost do katoličanov izvira na eni strani iz spoznanja, da so katoličani prav tako dobri Angleži, kakor člani kake druge protestantske cerkve na Angleškem. Rajni kardinal Hinsley je s svojim odločnim in požurnim patriotizmom med svetovno vojsko katoliški Cerkvi pridobil veliko narodno spoštovanje. Toda ta splošna strpnost nima svojih korenin samo v tem dejstvu, marveč še mnogo bolj v negativnem dejstvu, da velika večina angleškega prebivalstva sploh nima nobene določene vere več, in da se za verska vprašanja sploh ne briga.

Če danes katoliška Cerkve na Angleškem zre nazaj na pretekla stoletja, na križevi pot, ki ga je morala prehoditi, lahko spozna, da je to trpljenje zdaj borato poplačano. Iz male preganjane verske skupnosti je nastala Cerkve, ki jo narod spoštuje, in ki lahko na vseh poljih blagodejno deluje. Čeprav je še vedno "mājhna čreda", vendar bo po svoji notranji strnjjenosti v sredini drugih razcepljenih konfesij postajala vedno bolj odločilna v verskem življenju angleškega naroda."

Stepinčeva obsodba in svet

Svet se še vedno peča z obsodbo zagrebškega nadškofa dr. Stepinca, kakor dokazujejo naslednja poročila vatikanskega radia:

Vatikan, (Radio). Kakor poroča new-yorški radio je ameriški zunanjemu ministru Byrnesu ameriški senator May poslal pismo, v katerem senator zahteva, da se mora ameriška vlada odločno zavzeti za zagrebškega nadškofa dr. Stepinca. Zunanji minister Byrnes je objavil tudi svoj odovor na to senatorjevo pismo. Zunanji minister Byrnes je senatorju odgovoril, da ameriška vlada ne bo odnehala in bo vse storila, da z ozirom na to obsodbo opozori jugoslovansko vlado, naj kot članica UNO spoštuje načela Charte UNO, ki jih je bila s svojim vstopom v to organizacijo prevzela, in je zato dolžna jih spoštovati.

Dublin, 4. nov. (Radio Vatikan). Irski list, ki je osebno glasilo irskega ministrskega predsednika Devalera, se v svojem ostrem članku peča z obsodbo zagrebškega nadškofa dr. Stepinca ter pravi, da je ta obsodba bila spisana že prej, preden je bil nadškof aretiran. Torej ni nikogar začudila. Vendar je v vsej Evropi vzbudila

silno ogorčenje, ker je bila tako očitno krivična. List narlaša, da nadškof Stepinac ni zakrivil nič drugega kakor to, da je bil neustrašen glasnik pravice. Postal je žrtev brezbojnega komunizma, ki pod krinko diktature proletarijata hoče iz Moskve zavladati svetu. Diktatorjem v teh deželah ni do tega, da bi uveljavili socialno pravičnost, marveč le do diktature, ki naj po njej zavlada brezboštvo. Končno list poroča, da v Jugoslaviji zaradi te obsodbe zelo vre, dasi najstrožja cenzura hoče nezadovoljnost nasilno zatreti.

= 888 =

MIKLAVŽ IZ AMERIKE. Veliko nemško pristaniško mesto Bremen je pred kratkim imelo zanimivo senzacijo. Blizu luke je na cesti stal prijazen starejši gospod, ki je iz svojega kovčka mimoidočim delil razne dobre in koristne stvari. Tako je mlado dekletko od njega dobilo lep pulover in dobre volnene nogavice. Nato je priteklo blizu precej zamazan fantič, ki je stegnil svojo neumito roko k možu. Dobil je kos mila, da se je lahko umil. Tako je šlo kar po vrsti, mož je delil čokolado, milo, perilo, obleko itd., kakor je pač nanoslo. Kmalu je njegov kovček bil prazen. Mož je brž odhitel nazaj v pristanišče, odkoder je spet prihitel s polnim kovčkom ter znova delil in delil. -Možiček je bil oblečen v star in oguljen dežni plašč. On in njegovo darežljivo ravnanje je vzbudilo pozornost mimohodečih Amerikancev, ki so možička začeli spraševati, kako in kaj in kdo. Pa jim je povedal, da je Amerikanec, in sicer je urar v mestu Mountain-Lake v državi Minnesota. Povedal je, da je sklenil v pomanjkanju živim Nemcem biti za Miklavža. Nakupil je zalogo koristnih reči, ki jih je hotel poslati na Nemško. To so kmalu zvedeli njegovi sosede in someščani, nakar so mu tudi oni začeli nositi razne darove, da jih odpošlje na Nemško. Ker pa je bila medtem izbruhnila stavka težakov v pristaniščih, je sklenil, da pojde kar sam v Evropo ter s seboj odpošlje vse darove. Tako je tudi storil. Ustavil se je kar v Bremenu, kjer je svoje darove začel kar na cesti deliti.

NOČ AMERIŠKE MORNARICE. Trgovska mornarica Združenih držav

je močno narastla. Pomorska komisija ameriške vlade je zdaj javnosti sporočila, da imajo Združene države severne Amerike 51% vsega svetovnega trgovskega brodogoja. To je velikanski skok navzgor, če pomislimo, da so pred zadnjo vojsko Združene države imele le 14% svetovnega trgovskega brodogoja.

EGIPT ZA BOSANSKE MUSLIMANE.

Iz New Yorka poročajo, da je egiptsko odposlanstvo skupščini Združenih narodov predložilo spomenico, v kateri egiptska vlada odločno zahteva, naj se sklenejo načrti in odločni ukrepi, da se ustavi verska in plemenska preganjanja". Egiptska vlada v svoji spomenici narlaša, da so preiskovanja v raznih deželah srednje Evrope dokazala, da so člani verskih manjšin v kljub žmami demokracije marsikje preganjani in zatirani, kar jim zelo otežkoča življenje v tistih državah, kjer imajo sicer pravico živeti. -Egiptsko časopisje je v teku zadnjega leta že večkrat protestiralo zoper preganjanje, ki ga morajo prestajati mohamedanski Hrvati, katerih je 800.000. Politični krogi sodijo, da bo ta egiptska spomenica pred skupščino Združenih narodov povzročila velike debate.

PULJSKI ITALIJANI SE BODO SELILI. "Weltnachrichten" poročajo, da je odposlanstvo strokovnih organizacij iz Pulja ob priliki obiška ministrskega predsednika De Gasperiju izjavilo, da je prebivalstvo Pulja odločeno upirati se, dokler Združeni narodi ne bodo končno odločili nadaljne usode mesta. Če bo mesto odtrgano od Italije, se bo izselilo 30.000 prebivalcev.